

glas NOTRANJSKE

GLASILO SZDL OBČINE CERKNICA

Seja Občinskega komiteja ZKS po IV. seji CK ZKJ

Odločno proti pojavom tujim samoupravljanju

- Sekretar občinskega komiteja ZKS Franc Levec je na zadnji seji občinskega komiteja Zveze komunistov, ki je bila posvečena obravnavanju stališč 4. seje Centralnega komiteja ZK Jugoslavije in med todala dela ZK v občini, ostro odsodil nekatere negativne pojave v občini. Poudaril je, da je obračun z birokratizmom, ki je osnovna naloga komunistov, tudi obračun s pojavi samovolje, zlorabe oblasti in družbenih funkcij, z lenobo, z graditvijo osebnih pozicij, s prisvajanjem privilegijev, dvoličnostjo in nagnjenjem k temu, da človek eno govoriti, drugo pa dela, obračun z neiskrenostjo, dvomom v delitev po delu, itd.

- Komunisti so na seji enodušno podprli sklepe centralnega komiteja in se domenili, kako bodo razvijali delovanje organizacij v naslednjem obdobju. Ne bodo svojih 600 članov Zveze komunistov samo obvestili o sklepih IV. plenuma, temveč bodo v osnovnih organizacijah bolj temeljito proučevali svoje delo, kar naj bi usposabljalo ZK, da se bo z demokratičnimi metodami bojevala zoper negativne pojave, ki jo vlečejo nazaj.

- V razpravi je bilo čutiti, da se komunisti dobro zavedajo nalog, ki so pred njimi. Govorili so, da imajo pri izpoljevanju teh nalog veliko težav z različnimi ljudmi, ki govorijo eno, dela pa

- drugo. Mnenja so bili, da bo nedavna seja Centralnega komiteja pomagala, da se bodo spomembivali in da bodo spoznali, da se nima smisla upirati, če je večina za takšno politiko.

- Člani občinskega komiteja so v razpravi tudi govorili, da so občani in komunisti zelo zadovoljni z visoko stopnjo enotnosti članov CK glede vsega, kar so obravnavali na IV. seji. Ta enotnost je napravila na delovne ljudi in na komuniste močan vtis. Delavci izražajo prepričanje, da je vsa Zveza komunistov Jugoslavije dovolj močna, da razločuje pravo vrednost ljudi, ki neutrudljivo služijo revolucioni, od tistih, ki so skušene tokove preusmeriti z lastnim interesom.

- Kakor smo poudarili na sestanku, bodo komunisti cerkniške občine osredotočili svojo dejavnost na nadaljnjo krepitev enotnosti in odstranjevanje težav, ki so doslej spremjale delo samoupravnih organov. Predvsem naj bi z intenzivnim delom samoupravnih organov dosegli nove uspehe na vseh področjih družbenega in gospodarskega razvoja občine. V zvezi z nadaljnji razvojem organizacije ZK so na seji dejali, da morajo organizacije ZK prilagoditi svojo metodo in vsebinsko dela takoj, da bi dosegli večjo aktivnost vsega članstva. Razen tega, da odstranjujejo težave, je potrebno zagotoviti tudi bolj odgovoren odnos nekaterih članov Zveze komunistov do tistih nalog, ki so jih sprejeli in ki jih je potrebno zdaj izpolniti. Ostro so odsodili primevere, ko komunisti na svojih sestankih in organiziranih dogovorih sprejemajo konkretna stališča, vendar pa se v svojem praktičnem delu niti ne skušajo ravnat po teh sklepih, ampak dela po

Še s športnih iger

Milan Mercina pozdravlja v imenu organizatorja tekmovanja osnovne šole Stari trg vse nastopajoče

Mimohod tekmovalcev pred pričetkom tekmovanja

Zlato Mlakar (Osnovna šola Stari trg) je zasedel drugo mesto v skoku v višino. (O prireditvah, ki so bile za dan vstaje, 22. junija, bomo poročali prihodnjih Tekst in slike: Peter Kovšča

svoje. Organizacije Zveze komunistov bodo morale vlagati več naporov, da bodo idejno razčistile ta dogajanja.

- Člani komiteja so sklenili, da bodo morali terenske osnovne organizacije pri delu bolj usmerjati, ker so le-te omejile svojo dejavnost preveč na sestanke in seje, kjer rešujejo zgolj formalna vprašanja in se ukvarjajo samo s problemi med člani, medtem ko gre življenje svojo pot. Te osnovne organizacije nimajo pravega posluha za probleme, ki se pojavljajo med delovnimi ljudmi, za povezovanje organizacije in komunistov med množicami in za mobilizacijo množic za stališča ZK. Tem osnovnim organizacijam bo moralno postati jasno, da v ZK ne moremo ocenjevati svojega dela po svojih lastnih kriterijih, temveč skozi moč in učinkovitost samoupravnega mehanizma in po uveljavljanju komunistov v množicah.

- V razpravi so komunisti konkretno obravnavali nekatere osnovne organizacije v delovnih kolektivih, kjer se z različnimi slabostmi v samoupravljanju spoprijemajo s primitivnimi metodami, izhajajoč iz zmotne predpostavke, da je Zveza komunistov edini in najbolj vpliven činitelj, ki se lahko zoperstavi slabostim, ki spremeljajo samoupravljanje. Takšno lo-

tevanje reševanja mnogih negativnih pojmov in problemov samoupravljanja zanika moč samoupravnega mehanizma, odriva delovne ljudi, hkrati pa se problemi zelo zaostrejo, Zveza komunistov pa izgublja na pomenu.

- Komunisti so ugotovili, da je bilo njihovo delo v osnovnih organizacijah zaradi izvajanja reforme v zadnjem času močno usmerjeno na konkretna ekonomskga vprašanja. Ta usmerjenost je bila prav gotovo objektivno pogojena. Niso mogli pa osnovnim organizacijam opraviti tako veliko pomankanje obravnav in razreševanja idejnopolitičnih problemov na ekonomskem področju. Nadalje so tudi mnenja, da je potrebno mnogo več pozornosti posvetiti v bodoče vprašanjem etike, morale, vzgoje, izobraževanja, kulture, itd. Na tem področju se pri nas čutijo razni negativni pojavi zaradi zanemarjanja idejnopolitičnih problemov na tem področju. Te naše slabosti aktivno izkorišča cerkev za svoje težnje.

- Dogovorili so se, da bodo takoj imeli sestanke s sekretariati osnovnih organizacij na Rakeku, Blokah, v Cerknici in v starem trgu, kjer bodo zelo jasno obravnavali stališča občinskega komiteja in se dogovorili za takojšnje sestanke osnovnih organizacij.

Danimir Mazi

Revolucija je pomenila tudi boj za to, da bo vse, kar je ustvarjenega bogastva, skupno bogastvo in da ga bo človek znal upravljati — je reklo na proslavi ob 25-letnici revolucije Franc Leskošek (na sliki). Na tej proslavi dne 21. 7. so prvič razdelili tudi nagrade vstaje 6 našim priznanim umetnikom (od leve proti desni zadaj na sliki): Matevžu Hacetu, Alojzu Šrebotnjaku, Zdenku Kalinu, Stanku Petelinu, Zvonetu Sintiču in Stojanu Batiču

Foto: Marjan Ciglič

Šumijo gozdovi domaći...

Iz dela občinske skupščine Cerknica

- ◆ Gospodarstveniki so bili na Blakah
- ◆ Sodba v imenu ljudstva
- ◆ Kdo bo »ribaril« na Cerkniškem jezeru
- ◆ Glas Notrankske težavah

Začetek zadnje seje občinske skupščine Cerknica je bil kaj ne-navaden — predlagali so, naj prva točka dnevnega reda: informacija o sklepih s posvetovanja predstavnikov gospodarskih organizacij, odpade. Vzrok: slabo pripravljeno poročilo!

V upanju, da se podobni spodrsljaji občinske uprave v naprej ne bodo več ponovili, sta (»morala«) oba zpora občinske skupščine že

Hej tovariši!

»Vsi mama, lepo je živeti, toda za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti... In dobrih dvajset let pozneje, ali smo njih in vse žrtve tistih dni že popolnoma pozabili, ali so res že samo možak zgodovine, ki se jim enkrat ali dvakrat letno oddolžimo z vencem?«

Stal sem dopoldan 4. julija v bližini spomenika žrtvam fašizma v Cerknici. Krajevna organizacija ZB je tega dne nameravala počastiti spomin padlih in položiti vence. Kljub temu, da se je bližala napovedana ura komemoracije, se ni nič spremnilo. Ljudje so mirno hodili s svojimi skrbmi in s svojimi radostmi, zaverovani v praznično brezdelje, ne da bi se ustavljal. Le mimogrede sem slišal govoriti mimoidečega: »Slabo kaže, zakaj pa morajo položiti ravno danes venc, ko so skoraj vsi odšli na more ali pa v planine, naj počakajo, da se vrnejo.« Skrb sem bral iz oči nekaj borcev, ki so z vencem in s praporom čakali v bližini spomenika. Drugi pa je nadaljeval: »Če bi šlo za leta ali pa, če bi, tatali priznavalnino, bi se jih trlo.« Zamislil sem se in hotel opraviti in ublažiti trpkost teh besed, toda, ko sem se spomnil, da šteje samo krajevna organizacija ZB Cerknica okrog 390 članov-borcev, nisem našel poguma, da bi opravičeval...

Ko sem še naprej čakal, tedaj že zgozlj iz radovednosti, sem se v mislih vrnil nekaj let nazaj... Tihom je v nedeljski soparni dopoldan zamrl v basu izrečeni »Slava jih« in sramežljivo so se razzli.

In mirno, s sklonjeno glavo, z dvema zastavama so se bližali z vencema k spomeniku, bilo jih je... Tihom je v nedeljski soparni dopoldan zamrl v basu izrečeni »Slava jih« in sramežljivo so se razzli.

Le eden je še ostal. Imel je venec v rokah in ugibal sem, kaj neki namerava z njim. Odhalil se je od spomenika, poskal kolo in se odpeljal z vencem proti Rakeku. Pozneje sem zvedel, da ga je položil sam samcat k spomeniku prvovalca Jožeta Petrovčiča-Bognarja.

Ne joči »bronasti stražar«, nikar ne joči, tvoj jok je ne-prijeten, tvoj jok je jok vesti in daljnji odmev spominov v naših bronastih srčih.

Janez Obreza

trejeti v tem letu razpravljati o gozdnogospodarskih vprašanjih: ali bo občina izročila gozdove gozdnim gospodarstvom (GG Postojna in GG Ljubljana) ali ne.

Razprava, katere so se udeležili skoraj vsi odborniki, predstavniki kmečkega življenja, je osvetila dovolj konkretna gledišča o tem problemu. Tokrat se je skupščinska večina izrekla najodločneje in verjetno dokončno z: NE!, kljub temu, da je bila tik pred sejo razdeljena kot material: SODBA V IMENU LJUDSTVA, s katero republiško Vrhovno sodišče obvešča občinsko skupščino o izidu tožbenega postopka med GG Postojna in GG Ljubljana kot tožčega ter skupščino občine Cerknica kot toženo stranko. Izid: tožbi se ugodil! S tem aktom — nekdo ga je imenoval »formalni« — pa so domačinom kratene samoupravne pravice, kar vsekakor ni v skladu z novo Ustavo, s IV. plenumom CK ZKJ.

Vprašanje je ostalo še nadalje povsem odprt: oba tabora razbrito vztrajata pri svojem. Prav gotovo pa bi se zadeva kaj hitro rešila, če bi zainteresirana gozdnina gospodarstva predložila dovolj jasne in poštene programe gospo-

darjenja z zaželenimi gozdovi. Dobri stari pregor: čisti računi — dobrni prijatelji, še vedno velja.

Na koncu izčrpne razprave so odborniki imenovali tri poslanice, ki bodo v tej zadevi skušali interenirati pri Izvršnem svetu SRS.

Nekoliko manj razvitet spor se vodi med ribiško družino Cerknica in Zavodom za gojitev rib Obrač iz Vrhnik: kdo bo gospodaril na Cerkniškem jezeru?

Občinska skupščina je že na prejšnjem zasedanju imenovala osemčlansko strokovno komisijo, ki naj bi raziskala gospodarjenje na tem področju občine, in predlagala, kdo naj bi upravljal z vodami Cerkniškega jezera. Imenovana komisija ni opravila svojega dela v celoti, ker se ni mogla odločiti, kateremu od obeh partnerjev naj zaupa gospodarjenje, imenovala pa je koordinacijsko komisijo, ki naj bi reševala vse eventualne spore med obema strankama ter skrbel za čim boljše in rentabilnejše gospodarjenje z vodami na Cerkniškem jezeru.

Kaže, da se rivalstvo (beri: ljubomu) med obema strankama zaostruje. Novi republiški zakon, ki bo urejeval vprašanja o go-

spodarjenju z vodami na ozemlju SRS, naj bi ju pomiril.

Izvršni odbor občinskega odbora SZDL je seznanil občinsko skupščino o pomembnosti in problemih nadaljnjega izhajanja Glasa Notrankske. Odborniki so podprli zahtevo SZDL po nadaljnjem izhajjanju glasila. Pripomnili so, naj bi omenjeno glasilo v bodoče kritične ocenjevalo določene probleme iz življenja in dela naše komune, glede financiranja časopisa pa so bili mnenja, naj občinski odbor SZDL ponovno izdaja vsem gospodarskim organizacijam na področju občine priporočila za sofinanciranje omenjenega glasila, izključno od tega pa je odvisna usoda njegovega nadaljnega izhajanja.

Oba zpora sta v nadaljnji razpravi sprejela še: potrditev zaključnega računa in proračuna občine in davčnega zaključnega računa, potrditev zazidalnega načrta — Videm Cerknica, garancijsko izjavo za gradnjo nove bolnišnice v Ljubljani, preimenovanje Doma igre in dela (otroški vrtec) v Vzgojno varstveni zavod Cerknica ter nekatere personalne zadeve.

Ivo Stefan

Veliko zanimanja za gradnjo stanovanjskih hiš v Cerknici

V zadnjem času se občani, zlasti tisti, ki nimajo stanovanj ali pa imajo zelo slaba stanovanja, zanimajo, kako in na kakšen način bi si čimprej zgradili primerena stanovanja. V Cerknici, na primer, bodo lahko gradili poleg običajnih hiš tudi montažne. Za take hiše se zanimajo zlasti delavci, ki so zaposleni v tovarni Brest, ker so te hiše znatno cenejše, so pa zelo uporabne.

Montažne hiše bodo interesenti lahko gradili v Cerknici od Stare ceste vzporedno z Notranksko cesto do bivšega sejmišča, to je ob že obstoječi poti med ogradami. V Vidmu in za enkrat na Peščenku pa se montažnih hiš ne bo smelo graditi, ker za ta predel še ni izdelan zazidalni načrt.

Na zadnji seji občinske skupščine, ki je bila 30. 6. 1966, je bil potrjen zazidalni načrt za naselje Videm, Za Peščenek in Kamno gorico pa so načrti v delu in bodo v kratkem gotovi. Gradbena dovoljenja za gradnjo hiš na Peščenku in na Kamni gorici bo upravni občinski organ izdajal le izjemoma in to po predhodni pravilni urbanistične inšpekcijske.

Ker torej urbanistični načrti še niso v celoti izdelani in potrjeni, bodo postopki pri dodeljevanju zemljišč in izdajanju ustreznih dovoljenj še vedno dolgotrajni, vendar pa ne več tako, kakor so bili dosedaj.

Poleg izdelanih in potrjenih zazidalnih načrtov, ki so nujno potrebni pri izdajanju dovoljenj za gradnje pa ne smemo prezreti Odlok o urejanju mestnega zemljišča na območju občine Cerknica,

ki ga je Skupščina občine Cerknica sprejela na seji 18. 2. 1964. Za mestno zemljišče se štejejo zemljišča ožjih gradbenih okolišev za naselje Cerknica in Rakek. Ta Odlok točno določa, kdaj se šteje zemljišče za urejeno, predvsem pa, da so zgrajene dovozne poti, vodovodno, kanalizacijsko in električno omrežje. K urejanju mestnega zemljišča spada tudi odstranitev objektov in priprav za ureditev premoženjskih razmerij z bivšimi lastniki — uporabniki družbenega premoženja. Ta zemljišča so bila namreč z odločbo bivšega Občinskega ljudskega odbora leta 1959 nacionalizirana in so prešla v družbeno lastnino.

Uredeno ali vsaj delno urejeno mestno zemljišče se po Odloku oddaja v uporabo novim koristnikom z javnim natečajem. Javni natečaj razpiše za to določena komisija. V razpisu morajo biti na-

vedeni vsi pogoji, pod katerimi se oddaja zemljišče v uporabo noveemu koristniku, predvsem pa zazidalni podatki, višina odškodnine, rok za začetek gradnje, višina prispevka k stroškom za urejanje zemljišča in drugo. Tisti interesi, ki bodo dobili urejeno zemljišče v uporabo, bodo morali prispevati k stroškom za njegovo upravitev. Koliko bo moral uporabnik prispevati k stroškom za urejeno zemljišče se določi na podlagi uspelega javnega natečaja, ali pa se o tem neposredno pogodita uporabnik in občina. V primeru, da uporabnik ne dobi urejeno zemljišče pa se lahko občina in uporabnik dogovorita, da bo uporabnik določena dela opravil sam in se mu zaradi tega prispevki za stroške urejanja pomereno zniža. Pogodba, ki jo bosta sklenila Komunalni sklad in prevezemnik zemljišča bo predvsem vsebovala določila, da bo zemljišče še nadalje ostalo družbenega lastnika, prevzemnik pa se bo moral zavezati, da bo plačal odškodnino za odkup uživalne pravice, za pravopravo in opremo zemljišča, če določenih del ne bo sam opravil.

Za naselje Videm v Cerknici je razparcelacija zemljišča že končana, z bivšimi lastniki bo potrebno urediti premoženjska razmerja, poravnati odškodnino ter urediti novo pot, da ne bo prišlo do nepotrebnih nesoglasij med bivšimi lastniki in novimi uporabniki. Takoj, ko bo urejeno zemljišče in premoženjska razmerja, bo objavljen javni natečaj za oddajo stavbnih zemljišč. Vsak interesent — ponudnik — bo lahko vložil pismeno ponudbo, v kateri bo označil stavbišče, za katerega se interesa. Nadalje bo v ponudbi navedel prispevki za odkup zemljišča ter za pravopravo in opremo zemljišča. Pristojni organ bo po poteku roka izdal odločbo, s katero bo najboljšemu ponudniku dodelil ustrezno zemljišče v trajno uporabo.

Ko bo najboljši ponudnik dobil odločbo o dodelitvi zemljišča v uporabo, bo pri pristojnem Občinskem organu vložil prošnjo za izdajo gradbenega dovoljenja in bo z delom lahko takoj pritegnut. Nekateri interesi, ki za izdajo gradbenih dovoljenj čakajo že več mesecov in celo leta dni, si sedaj pomagajo na ta način, da z bivšimi lastniki sklepajo pogodbe o prenosu uživalne pravice in se na ta način izkažejo, da so uživalci zemljišč, na katerih si namera-

vajo zgraditi hišo. Nekateri so sicer vložili prošnje za izdajo lokacijskih odločb in so te odločbe tudi prejeli niso pa uredili premoženjski razmerji z bivšimi lastniki. Ti investitorji se neupravičeno jezijo, če da še niso prejeli potrebatega gradbenega dovoljenja, ga pa tudi ne bodo mogli dobiti, dokler ne bodo zadeve uredili z bivšim uporabnikom; to je, da bodo plačali odškodnino za zemljišče. Pri vsem tem je potrebno urediti pravno stanje tudi v zemljiški knjigi.

Za naselje Videm bo stvar točno hitro urejena in bodo interesenti lahko pričeli z deli kmalu, gradnje montažnih hiš na področju Kamne gorice in Peščenika pa bodo možne čez nekaj mesecov. Tisti interesi, ki se bodo izkazali, da so uporabniki zemljišč, bodo tudi za področje Kamne gorice in Peščenka dobili gradbena dovoljenja, če si bodo preskrbeli tudi ostalo tehnično dokumentacijo.

Skupščina občine je na zadnji seji sprejela tudi tarif za ocenjevanje zemljišč: od 250 do 600 S. din za 1 m², dreve pa 2.000 do 20.000 S. din za posamezno drevo. Veliko je pripombe k tej tarifi in sicer zatrjujejo interesi za pridobitev uživalne pravice, da je določena cena za primer Videm 600 S. din občutno previsoka medtem ko nekateri bivši lastniki zahtevajo najmanj 1000 S. din za 1 m². Zaenkrat torej velja tarifa, ki jo je skupščina sprejela in ki je po mnostenju večine primerna in ustrezna prometni vrednosti stavbnih zemljišč na področju Notrankske.

Prosilcev za zidanje stanovanjskih hiš v Cerknici je okrog 40, na Rakeku 15 in 13 v Starem trgu. Poleg teh pa imajo vložene prošnje za izdajo gradbenih dovoljenj tudi prosilci izven gradbenih okolišev, katerih je tudi preko 25.

S. J.

BIFE NA JEZERU (KONČNO) SPET ODPRTE

Trgovsko-gostinsko podjetje Škocjan Rakek je uredilo pri Goričici bife ter postavilo nekaj miz in klopi. Bife bo obratoval v sezoni vsak dan razen ponedeljka in četrtek vsak popoldan, ob nedeljah in praznikih pa cel dan.

Nudijo hladna jedila in hlapene piščice. Bife osvetljuje lastni agregat.

Doma...

Drugi korak

Zvezna skupščina je približno po enem letu od začetka reforme spet sklepala o ukrepih, ki bodo bistvenega pomena za nadaljnji potek reforme. Ob tem je ocenila tudi dosedanje dosežke. Smo priče prvim rezultatom prizadevanj za intenziviranje gospodarstva. Reforma je vplivala na umiritev vseh oblik notranje porabe, dejavnostnega razmerja in na uravnoteženje plačilne bilance. Kot največja slabost pa je bila omenjena še vedno neracionalna poraba družbenih sredstev, ki odseva predvsem v kopičenju zalog v industriji.

Pred kratkim je zvezna skupščina sprejela plan razvoja Jugoslavije do leta 1970. V njem so začrtejane jasne perspektive gospodarstvu, za njegov razvoj in aktivnost v tem obdobju. Imamo tudi jasno materialno podlago za nadaljnjo stabilizacijo, ki jo opredeljuje vrsta bistvenih sistemskih rešitev, med katere sodijo ukrepi kreditne politike, predpisi o revalorizaciji osnovnih sredstev in o sistemu amortizacije, ki so bili pravkar sprejeti. Jeseni pa bo skupščina sprejela še druge. Uresničenje vseh teh sistemskih rešitev skupaj in v tesni medsebojni povezanosti naj bi predstavljalo drugi korak v izvajaju gospodarske reforme, korak k splošnemu intenziviranju gospodarjenja. Le-to pa naj bi seveda omogočilo tudi boljše funkcioniranje našega tržnega mehanizma in tudi enakopravno vključevanje našega gospodarstva v svetovni trg.

Novi devizni režim naj bi v sklopu pravkar omenjenih ukrepov odigral še posebno pomembno vlogo. Njegovo bistveno težišče je na liberalizaciji uvoza ob načelu, da mora biti dinarski dohodek ob stalni domaći valuti osnovni motiv gospodarjenja. To načelo bo prišlo do izraza tudi v tem, da bodo gospodarske organizacije lahko v skladu s stopnjo liberalizacije za dinarska sredstva kupovale devizna sredstva za potrebe svoje enostavne in razširjene reprodukcije.

Prav postopna liberalizacija predstavlja enega bistvenih pogojev, da bo naš notranji gospodarski razvoj krenil v kvalitetno smer, ki jo je začrtao gospodarska reforma. Liberaliziran uvoz naj bi namreč omogočil, da bodo cene tujega blaga in storitev ter drugi pogoji in elementi poslovanja na tujih trgih vplivali na stroške proizvodnje in dohodek naših gospodarskih organizacij. Začel naj bi se potem takem močnejši vpliv tujega trga na naše gospodarstvo, ki ga bo bolj kot doslej silil v intenziviranje in modernizacijo. Ta proces pa seveda bo vse bolj omogočil drugi korak za gospodarstvo nedvomno veliko težji od prvega.

A. Javornik

OBVESTILO ROJAKOM V TUJINI

<p

... in po svetu

GENERALOVA ZVEZDA

Čeprav je preteklo že precej časa, odkar se je francoski predsednik Charles de Gaulle vrnil s svojega obiska v Sovjetski zvezi in imata obe vladi že uradne ocene obiska, ta odaljenost časnikarjev ne moti pri oblikovanju sodb o pomenu obiska. Nekateri so drugi de Gaullova obisk s sovjetskimi voditelji označili zdaj na polovici leta, ko še ne vemo, kaj vse se bo do konca leta pritegnilo, za najvažnejši dogodek leta. Drugi gredo celo dlje in sklepajo, da pomenijo razgovori francoskega državnika v Kremlju važno politično prelomico, mejnik na boljše in znak za popravljanje odnosov v Evropi. Vsako od našteh stališč je mogoče zagovarjati na več načinov.

Ločeno od političnega pomena obiska, je bilo de Gaullovo popotovanje po Sovjetski zvezzi doslej največji državni spektakel na ruskih tleh. De Gaulle je za razliko od Napoleona popolnoma drugače osvaljal Moskvo, ko se je na dolgi vpadnici v glavno mesto zustavil prav na kraju, kjer se je Napoleonu zdela Rusija in Moskva premagana. Ta državni spektakel je potekal na videz prisrčno, čeprav je vmes prihajalo do majhnih navzkrižij in protokolarnih nesoglask. V njega je bila vključena tudi cerkev. In ker sta na sovjetskem ozemlju samo dve katoliški cerkvi, v katerih bi general lahko poklenil ob nedeljski maši, v Moskvi in v Leningradu, so za to opravilo izbrali leningrajsko cerkev. V moskovski cerkvi bi de Gaulle namreč moral brati maši ameriški duhovnik, kar pa bi najbrž pokvarilo govorico, ki je med Francozi in Rusi tekla o vojni v Vietnamu. Statistični podatki o de Gaullovem obisku so obsežni. Ničkolikorat se je rokoval s preprostimi mestščani, nazdravljal v šolsko naucheni ruščini ob vodki in polagal vence na grabove branilev ruskih mest. General je opravil 20 tisoč kilometrov dolgo pot po Sovjetski zvezzi, 31 ur je presedel v letalu, 9 ur se je zadržal v uradnih razgovorih, 15 ur pa se je pogovarjal s sovjetskim ministrskim predsednikom Kosiginom med širimi očmi.

Na Mamajevem kurganu, kjer so v drugi svetovni vojni branili Stalingrada branili vsako ped zemlje, je de Gaulle poslušal poročilo o bojih iz ust najboljšega snajperista 62. armade Vasiliya Zajceva. Ob postrojeni enoti gardistov v črnih škornjih, modrih hlačah, rjavih suknjah z zlatimi narokavniki in v belih rokavicah je general položil venec s trakom francoske zastave. Porčilo mu jebral tisti Zajcev, ki je v bitki postavil rek: »Onkraj Volge ni zemlje za nas.«

De Gaulle je prišel v Moskvo s tistim političnim načrtom, ki je v nasprotju s sporazumom na Jalti o delitvi sveta. Tej delitvi se je general upiral na celi črti najbrž ne samo iz maščevalnosti, ker kot četrtni veliki takrat ni bil pripuščen na Jalti, da bi sodeloval v delitvi sveta. Usoda pa je hotela, da je general de Gaulle zdaj edini državnik, ki je preživel tvorce jaltanskega sporazuma. Njegov načrt o »Evropi domovin« v nekem smislu prikazuje stvarni položaj na svetu. Težko je sklepiti, ali je general v svojem političnem ravnanju prenagel. Dedičina Jalte ni takšna, da bi bili z njo vsi zadovoljni. Vendar pa je treba v sedanjem svetu še natanko ločiti politično realnost od utopij.

Turizem na rešetu

Zanimivi odgovori tov. Gornika o turizmu v naši občini

• Tovariš Gornik! Veliko slišimo o aktivnosti Turistične zveze Cerknica ter o programih, ki jih Zveza izdeluje skupno s Skupščino občine Cerknica. Za kakšne programe gre?

Prva naša naloga je bila inventarizacija naravnih objektov ter njihova valorizacija. Potem smo pričeli izdelovati turistični regionalni program za celo občino. Ta program je že izdelan in sicer kot predlog, ki ga bodo obravnavali zbori vblivcev, potem pa sprejeli Skupščina občine Cerknica. Pripombe zborov volivcev in Skupščine bodo urbanisti upoštevali ter nato naredili še ekonomski del programa. Poudarek v tem programu je na Cerkniškem jezeru. Istočasno je izdelan program urbanistične ureditev jezera, kolikor pride do ojezeritve, ter program za urbanistično ureditev Rakovega Škocjan. V delu je načrt za ureditev Slivnice in Bloškega jezera.

S programom ojezeritve in ureditve Cerkniškega jezera so sezname vodno gospodarske in znanstvene institucije tudi izven naših meja. Ravno tako je te programe obravnaval 4. mednarodni speleološki kongres, ki je bil lansko leto pri nas. Program je izdelal ljubljanski urbanistični zavod, udeležencem mednarodne konference urbanistov, ki je bila junija letos in katere so se udeležili najvidnejši urbanistični strokovnjaki iz ZDA, Češkoslovaške, Francije in Jugoslavije, pa ga je obrazložil direktor Ljubljanskega urbanističnega zavoda inž. arch. Marko Slajmer. Med konferenco je skupina ameriških in češkoslovaških znanstvenikov obiskala Rakov Škocjan ter Slivnico in grad Snežnik, kjer so poleg ogleda zanimivosti imeli tudi posvete in razprave o naših programih. Sodeč po razpravi, ki je sledila, so ameriški strokovnjaki (naj omenim, da so to v glavnem najbolj cenjeni ameriški urbanistični strokovnjaki in univerzitetni profesorji) izjavili, da se strinjajo z obrazloženo varianto ojezeritve Cerkniškega jezera in gradnjo turističnih objektov, ter sami poučarjajo pomembnost tako širokega programa za naš turistični razvoj.

• In za grad Snežnik in okolico?

Zavod za spomeniško varstvo je na naš predlog izdelal inventuro in ocenitev vseh predmetov, ki so v gradu. Določil je tudi mejo širšega zavarovalnega področja v iz-

meri 88 ha površine ob gradu ter na ta način pripravil teren za izdelavo ureditvenega načrta.

SOB Cerknica je predlagala SRS, da naj grad Snežnik dobije turistično funkcijo kot osrednji turistični objekt v Loški dolini. Vendar IS SRS do sedaj še ni pozitivno odgovoril na ta predlog.

Stališče naše Zveze in SOB Cerknica je, da bi grad Snežnik z okolico prevzel en lastnik, ki bi upravljal vse objekte v širšem zavarovalnem pasu.

• Kako pa je s Križno jamo?

Turistično društvo Loška dolina je organiziralo obisk Križne jame ob nedeljah in praznikih od 9. do 16. ure. Isto društvo organizira vsako leto piknik pred jamo, ki je zelo dobro obiskan. Na ta način spoznava širša javnost ta naravni objekt.

Zavedamo se pomembnosti te jame ter smo mnenja, da je treba jamo podrobno raziskati in proučiti možnosti eksploatacije. To naloži ima društvo za raziskovanje jam Slovenije, Turistično društvo Loška dolina in Jamarski klub Rakek.

• Kaj pa gospodarske organizacije, ki so neposredno povezane s turističnim prometom? Kaj pripravljajo?

Pri gospodarskih organizacijah, ki so neposredno povezane s turističnim prometom, je več pomankljivosti. Predvsem je pomankljivost pri kadrih, ki jih nismo sistematično vzgajali za večji turistični promet. Mislim predvsem na gostinske kadre.

Upravni odbor naše Zveze je razpravljal o reorganizaciji gostinske mreže na našem terenu ter o njenem izboljšanju in meni, da je treba ustvariti močnejše gostinske organizacije, ki bodo skrbale za sistematično izobraževanje kadrov in izpopolnitve objektov. Reorganizacija je dala tudi nekaj pozitivnih rezultatov: Gostinsko podjetje Cerknica je adaptiralo svoje zastarele obrate, odprlo novo gostilno na Rakeku, uredilo vrt ob restavraciji Jezero in pridobilo 10 novih ležišč. Do sedanjih rezultatov kažejo, da se bo podjetje rešilo iz finančne krize ter da bodo ustvarili dovolj sredstev za izboljšanje svojih gostinskih kapacitet.

Trgovsko gostinsko podjetje »ŠKOCJAN« Rakek pa je odprlo bife v Žerovnici, bife na Jezeru, planira povečanje kapacitet in Rakovem Škocjanu, napeljavo po-

trebnega telefona v Škocjanu in ureditev trgovine in gostišča na Gornjem jezeru. Kolektiv Škocjanca se zaveda pomembnosti sistematične vzgoje lastnih kadrov ter je že v letošnjem letu sprejel v uk 8 vajencev za gostinsko dejavnost. Predviden je širši program izobraževanja kadrov, ki sedaj delajo v gostinski stroki SAP-Turist Ljubljana, bo že v tem letu pričel z gradnjo avtobusne postaje in turističnega biroja v Cerknici. Objekt bo zgrajen do 1. maja 1967. Na področju lava in ribolova se prav v tem času delajo analize stanja ter iščijo možnosti intenzivnejšega vključevanja v turistični promet.

Imamo pa precej nerazvito obrtno dejavnost v občini. V zadnjem času se smo mnemila, da je treba razviti raziskovanje načrta, da bodo zasebniki dobili večje zaupanje v našo davčno politiko. To stališče smo obravnavali in potrdili na skupnem posvetu, ki so se ga udeležili predstavniki SOB Cerknica, Gospodarske zbornice SRS, naše Zveze in zasebnih gostincev.

predlagali SOB Cerknica nekatere ukrepe. Za kaj gre?

Med drugim, ko smo razpravljali o razvoju gostinstva, je naš odbor razpravljal tudi o zasebnem gostinstvu. Ugotovili smo, da so razmere zelo slabe ter da je treba nekaj ukreniti. Skupščini občine Cerknica smo predlagali, da je potrebna takšna davčna politika do zasebnega sektorja, da bodo zasebniki stimulirani za vlaganje v svoje obrate. Ta politika naj bo dolgoročna, da bodo zasebniki dobili večje zaupanje v našo davčno politiko. To stališče smo obravnavali in potrdili na skupnem posvetu, ki so se ga udeležili predstavniki SOB Cerknica, Gospodarske zbornice SRS, naše Zveze in zasebnih gostincev.

Notranjski kozolci — ostrnice (iz skicirke akademskoga slikarja Lojzeta Perka)

In kakšni so rezultati?

Rezultati so vidni. Javljajo se novi interesenti za odpiranje novih lokalov, nekateri celo izven naše občine. Večina zasebnih gostincev je začela ali vsaj planira adaptacijo svojih neprimernih lokalov in povečanje kapacitet. Do sedaj so vložili več sredstev: Ivica Rogelj iz Unca, Antonija Gnezda iz Unca, Bojan Bavdek iz Žilca, Francka Rigler iz Bloške police, nadalje Lužar, Mlakar, Fistonč in drugi v skupni vrednosti okoli 50.000.000 S. din.

Vsem, ki želijo urediti svoje obrate, pomagamo predvsem pri izdelavi načrtov, ureditvi zunanosti lokalov, opremi tujskih sob in pri reklami.

• Pred časom ste razpravljali o zasebnem gostinstvu in

KZ Cerknica je začela urejevati svoje prodajalne mesa in mesnih izdelkov. Pred kratkim so bile odprte v Cerknici in Loški dolini nove prodajalne. Kljub temu potrošniki niso popolnoma zadovoljni z assortimentom mesa in mesnih izdelkov; upamo, da se bo v prihodnje izboljšalo.

• Stejemo kot veliko pridobitev tudi novo bencinsko črpalko v Starem trgu, ki jo je zgradila Krajevna skupnost Loške doline v kooperaciji z Istra-benzom iz Kopra.

• Pred časom ste razpravljali o zasebnem gostinstvu in

S tako politiko do zasebnega sektorja je prav, meni naš upravni odbor, da inšpekcijske službe SOB Cerknica dosledno izvajajo zakon, ki določa sanitarno-tehnične ureditve gostinskih lokalov. Gostinice, ki se kljub opozorilu in dogovoru z inšpektorji ne ravna po dočilih, naj kaznujejo ali pa jim obrat zaprejo. Seveda pa moramo vedeti, da se naše gostinstvo ne bo takoj izboljšalo, za to je treba več časa.

• Vemo, da naenkrat našim bralcem ne moremo predstaviti celotne dejavnosti in vseh akcij vaše Zveze niti v najkrajših potezah. Zato vas naprošamo, da za naslednjo številko našega glasila pripravite odgovor na naslednje vprašanje:

• Kaj je po vašem mnenju največja ovira za hitrejši razvoj turizma v naši občini?

Tovariš Gornik nam je obljubil izčeren odgovor na postavljeno vprašanje.

MAM

Ljubljanski urbanisti so obiskali tudi Slivnico, kjer jih je navdušil lep razgled na jezero; pripravljajo namreč urbanistični načrt za ureditev jezera

RAKOVSKI JAMARJI NA POLJSKEM

Jamarski klub Rakek bo poslal nekaj svojih članov na obisk k poljskim jamarjem. Ta ekskurzija bo v okviru mednarodnega sodelovanja speleologov. Jamarji pripravljajo še nekaj takih izletov v tujino in po domovini.

Brest: Prvi polletni rezultati zadovoljivi

Že uvodoma želim povedati, da je knjigovodsko evidentiranje urejeno s predpisi tako, da razpolagamo z ustreznimi finančnimi rezultati oziroma pokazatelji šele po dvajsetem v mesecu za pretekli mesec. Iz tega razloga se bom osredotočil le na prikazovanje dočenih ekonomskega rezultatov in njihovo primerjavo z letnim planom.

Letošnji plan kombinata predvideva, da bo dosežena proizvodnja s 6725 milijoni starih dinarjev. (Po prodajnih cenah franko tovarna.) Do konca prvega polletja je dosežen letni plan s 50%, kar pomeni, da se letni plan obsega proizvodnje po dinamiki dosegla. V okviru kombinata dejansko presegajo planirane obveznosti obsega proizvodnje poslovne enote primarne proizvodnje, medtem ko TP Martinjak in TP Cerknica svojega plana ne dosegata. Več vzrokova za nedoseganje plana pohištvenih poslovnih enot je objektivnih. Eden poglavitih je vsekakor uvajanje novih proizvodov, kar je značilno zlasti za TP Martinjak, ki prehaja iz dosedanja klasičnega danskega stila proizvodnje na povsem nov program proizvodnje stilnega pohištva za ameriško tržišče. Proizvod-

stroških omogočili tudi na 20% povečanje obsega proizvodnje.

Kombinat je nasproti lanskemu istemu obdobju povečal letos obseg proizvodnje (izločen je vpliv porasta prodajnih cen) za okoli 5%, za toliko, kolikor se je povečala celotna industrijska proizvodnja v zveznem merilu. Za primerjavo navajam, da se je povečala celotna industrijska proizvodnja in proizvodnja lesnih izdelkov v Sloveniji v prvih petih mesecih letosnjega leta nasproti prvim petim mesecem lanskoga leta za 3%.

Tako kot proizvodnja se je tudi dinamika prodaje gibala po planskih predvidevanjih, saj je bil po prvem polletju dosežen letni plan, ki znaša 5,500 millionov starih din, 50%. Medtem ko za realizacijo proizvodov primarnih poslovnih enot trenutno ni bistvenih problemov, razen če izvzamemo večji razrez bukovega žaganega lesa za lastno predelavo, (ta se je povečal zaradi spravila lesa po lanskoletni elementarni nezgodji, ki zmanjšuje realizacijo na tržišče, pa je realizacija pohištva nekoliko slabša. Pri tem je potreben omeniti predvsem to, da je prodaja na domačem trgu zadovoljiva in da je plan dosežen, da pa je slabše z izvozom, saj smo do konca junija od 2 200 000 planiranih \$ prodaje, dejansko izvzili za 920 251 \$ ali za 42% letnega plana. Tu gre predvsem za izvoz v Zahodno Nemčijo in Francijo, ker to tržišče še ni popolnoma osvojilo nekaterih novih predvidenih proizvodov TP Cerknica za to področje.

D. M.

Izvoz TP Martinjak je pod platom zaradi nagle preorientacije proizvodnje na novo pohištvo, ki prav tako še osvaja zahodna tržišča. Letošnje leto se zmanjšujejo tudi zaloge gotovih izdelkov, ki so ostale na skladisih še iz proizvodnje pred reformo (npr. pišalne mize).

Dosežena višina in gibanje osebnih dohodkov je bilo pogojeno z doseganjem večje produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja (zmanjševanje stroškov lastne cene). Nasproti lanskemu celemu letu je bilo v prvem polletju 1966 povečana produktivnost za 7%, nasproti lanskemu polletju pa za 9% (produktivnost je merjena z obsegom proizvodnje na zaposlene).

Povprečni nominalni osebni dohodki na zaposlenega v I. polletju 1966 so znašali 69 500 starih dinarjev, kar pomeni, da so se nasproti lanskoletnemu celotnemu povprečju povečali za 28%. Republiško povprečje osebnih dohodkov v lesni industriji znaša za obdobje januar—marec 1966 61 300 starih din (industrija skupno pa 72 600 starih dinarjev), medtem ko znaša zvezno povprečje za industrijo 60 900 starih dinarjev na zaposlenega (obdobje januar—marec 1966).

Morda bo zanimiv tudi podatek, da so živiljenjski stroški štiričlanske družine porasli od lanskega leta do konca letosnjega aprila v republiškem povprečju za 22%, medtem ko so osebni dohodki kombinata do aprila porasli nasproti lani za 28%.

D. M.

V prvi kuverti, ki jo je Marija Turkova — pričučena delavka v »priročni strojni« v Brestu, doma pa iz Begunj pri Cerknici — pred 7 leti prinesla domov je bilo točno 9.000 dinarjev. »Tega se še dobro spominjam,« pravi. Zdaj Marija zasluži povprečno po 60.000 dinarjev in je kar zadovoljna. »Zadnje meseca pa se sploh obrača na bolje,« nam je še zupala. »Samo da bi imeli dovolj lesa in drugih surovin, da bi lahko delali. Saj veste, kako hudo je, če bi človek rad delal, pa nima kaj vzeti v roke.«

-mG

nja stilnega sedežnega pohištva je povezana z zahtevnejšo strojno obdelavo in s popolnoma novo in zelo kvalitetno površinsko obdelavo, kar pa ob sedanjem strojni opremi podaljšuje ciklus proizvodnje. Poslovna enota bo uvozila nekatere speciale stroje, s katerimi bodo dosegli predvsem hitrejšo in kvalitetnejšo obdelavo elementov.

TP Cerknica je poleg uvajanja nekaterih novih proizvodov v letosnjem letu oviralna doseganje večje proizvodnje kvalitetna površinska obdelava proizvodov na visoki sijaj, ki je kljub trem izmenam ključnih delovnih mest ustvarjal grlo proizvodnje v oddelku obdelave površin. TP Cerknica je imela tudi pogoste okvare strojev v oddelku II. strojne. Tudi v tej poslovni enoti bodo rešili problem ozkih gril z dopolnitvijo oziroma zamenjavo nekaterih strojev iz uvoza, ki bodo poleg prihranka na

Racionalizator je lahko vsak delavec

»Poiskati vse notranje rezerve« je bil eden glavnih imperativov lanskoletne gospodarske reforme. In začelo se je iskanje: iskali smo jih na Brestu, v drugih gospodarskih in negospodarskih organizacijah, skratka povsod tam, kjer jih ni bilo (zmanjševanje literature, delavcev, dopustov itd.), najti oziroma realizirati najvažnejšo in vendarle ne tako skrbno »skrito« rezervo — izpopolnите tehničkih postopkov pa je bilo povsod več ali manj težje delo ali pa se ga je ponekod celo zanemarjalo.

Imperativ trga je cenomost, to pa je tudi pogoj za konkurenčnost in ugodne nastope na vedno zahtevnejšem tako zunanjem, kar tudi na domačem trgu. Racionalizacija tehničkih postopkov pa je tista, ki bi morala najbolj vplivati na znižanje cen proizvodov.

Definicija tehnične izboljšave je kaj preprosta: vsak prihranek kakršnekoli narave in kdorkoli ga ustvari — je tehnična izboljšava. Da postane tehnik oz. neposredni proizvajalec tudi novator, mora vsebovati običajno tri kvalitete: inventivno sposobnost, določeno stopnjo poznavanja problematike in pa predvsem interes za to vrsto dejavnosti. Slednje je največkrat odvisno od uporabnosti ustreznih pravilnikov o nagrajevanju tehničnih izboljšav. Zaradi vse pogostejših kritik na račun Pravilnika o nagrajevanju tehničnih izboljšav bi veljalo v Brestu le tega popraviti oziroma dopolnilni.

Pot procesa od nakazanega problema pa do realizirane izboljšave poteka običajno v treh fazah:

1. novator se spozna s problemom, nezadovoljen je z obstoječim stanjem in predvideva, da bi se problem lahko rešil.

2. Razmišlja o tem, kako so rešeni podobni primeri, spozna se z različnimi rešitvami, ki mu odpravita do uspeha.

3. Prej ali slej najde ustrezno rešitev, ki jo tudi praktično preizkusi.

Vzrokov za relativno nerazvito storitev racionilatorstva na Brestu je več. Našteto le nekateré množična neinformiranost o mestu, pomenu in vlogi novatorske

dejavnosti, nepoznavanje Pravilnika o nagrajevanju tehničnih izboljšav, predolg postopek pri reševanju predlogov izboljšav, materialni položaj racionilatorja, neodgovornost odgovornih kadrov, premajhna propaganda itd. Težko bi našeli vse vzroke, ki zavirajo hitrejši razvoj racionilatorstva. Eden od teh je npr. prav gotovo tudi ta, da noben program na visokih, višjih in srednjetehničnih strokovnih šolah ne vsebuje teme o racionilatorstvu kot faktorju produktivnosti dela in njegovem pomenu za razvoj gospodarstva v celoti, da še vedno nimamo organizirane službe, ki bi skrbela za napredok te dejavnosti.

V letu 1965 sta bili npr. v Tovarni pohištva Cerknica predloženi komaj dve tehnični izboljšavi, ki sta povrnili ekonomski prihranek 700.000 S. din. Racionilatorjem pa so izplačali nagrado v skupnem znesku 66.000 S. din.

V letosnjem I. polletju je bilo doslej predloženih deset tehničnih izboljšav. Tovarna je na račun teh racionilatorstva prihranila v letosnjem letu sredstev v višini 1,7 milij. S. din.

Izboljšave so predložili in bili zanje nagrajeni: Andrej Hrblan, Vida Modic, Jože Koščak in Peter Toplak, Alojzija Čulibrk, Franc Klančar, David Štefan in Franc Meden, Franc Tekavec ter Albert Zorko.

Ohrabrujoča je ugotovitev, da se racionilatorska dejavnost v TP Cerknica vedno hitreje razvija, medtem ko v drugih poslovnih enotah le ta še ni zaživel, da pa

Delavci Cestnega podjetja iz Ljubljane so že začeli asfaltirati cesto od Unca proti Planini. Kot so nam povedali, bo bodo asfaltirali le do občinske meje s Postojno, naprej pa bo cesta do glavne ceste v Planini asfaltiralo Cestno podjetje iz Kopra

Foto: M. Z.

SE ENKRAT...

Najhitrejša žaga v Jugoslaviji

Da bi lažje doumeli zakaj gre, vam v celoti objavljamo članek v DELU z dne 22. 1. 1966 pod zveznim naslovom »Najhitrejša žaga v Jugoslaviji.«

»Žaga v Starem trgu, v poslovni enoti Lesnoindustrijskega kombinata »BREST« iz Cerknice, razšaga v deske kubični meter lesa v pičilih treh urah. To je doslej najkrajši čas, ki smo ga dosegli v naši državi. Jugoslovansko povprečje je sedem ur. Takšen delovni uspeh pa je posledica zelo dobre organizacije dela in pravilnega nagrajevanja delavcev poslovne enote.«

Dobra dva meseca za tem — točneje 27. 3. 1966 je neki »burkež« verjetno s pomočjo leksikona sestavil naslednjo »poučno šalo« in jo seveda uspešno plasiral v Nedeljski dnevnik:

»To se sliši, kot da smo v dobi pred sto leti, ko so jarjeniki na »segmente« zgrizili 1 m³ lesa v sedmih urah. Navaden beneški jarjenik na vodni žagi zreže v osmih urah ca. 3 do 5 m³ lesa, odvisno od dimenzij desk. Hitro tekoči polnojarmeniki pa zrežejo do 30 m³ lesa v osmih urah. Ta notica je žalitev lesne industrije in delovne enote.«

Zaga v Starem trgu (Marof) zreže resa v deske kubični meter lesa v pičilih treh urah — točneje 2,95 ure, vendar je v tem času všteto vse delo od priprave (delo na krliču) do skladisčenja. Skraka: kubični meter desk vskladisčen v kopi vsebuje »pičle tri ure« dela. Ob upoštevanju tega pojasa nila pa bi vsebinu obeh notic najbrže res ustrezala naslovu.

Oba notici vsekakor nista žalitev lesne industrije in delovne enote, ampak le posmešek »poslanstvu« obeh honorarcev.

Morda še to: zdi se, da Nedeljski za ceno svojega izhajanja večkrat le predrago plačuje take in podobne »šale.«

ANTON DEBEVEC je rakovščina korenina. Če bi ga kdorkoli po-vprašal, kaj je njegov konjiček, bi prav gotovo dobil odgovor: »Casopisi...« In res Anton Debevec ali Tone kot mu pravijo, redno skrbi, da so časopisi v gostilni Lovec na Raketu na svojem mestu. Toda ko smo ga fotografirali ob prebirjanju našega lista se je razjezik: »Kaj pomaga če tako skrbim za časopise, ko pa mi vse poberejo že naslednji dan. »Tovariš« zmeraj zmanjka... pa tudi Glas Notranjske si je nekdo »izposodil.«

Preplah med čebelarji

Med čebelarji Bloške planote in po ostalih hribovskih predelih vlada precejšen preplah. Drzni kosmatinci so si zaželeti medu in vztrajno ropajo čebelnjake.

Posebna komisija občinske skupščine je nekako do srede julija ocenila nad 500.000 S. din škode, ki so jo povzročili medvedi lastnikom čebel.

Dejstvo je, da so se medvedi v naših krajinah močno razmnožili in delajo veliko škodo ne samo čebelam, temveč tudi med živino.

Novi Zakon o lovstvu SRS bo omogočil, da se stopi na »prste« temu nevarnemu razbojniku notranjskih in drugih lovišč. Bošt

Nesreča nikoli ne počiva Mladina je vredna našega zaupanja

Kako je z razmerjem med domom in šolo

»Povem ti, da mi je šlo na bruhanje, ko sem videl iz razbite ložnice zjati okrvavljenje in zmečkane možgane. Ironija, poglej, Martin je šele pred nekaj dnevi nastopil delo, sedaj pa je mrtev. Kaj bo z njegovimi otroki...?« «Ja, ja, nesreča pa res nikoli ne počiva.«

Toda pripisati vsako nesrečo pri delu nesrečnemu slučaju bi bilo le preveč enostransko in neodgovorno, kajti še prej se moramo prepričati ali ni tej nesreči morda botrovala kakšna opustitev dejanj in ukrepov, ki jih za varnost dela predpisujejo pravilniki o higieno-tehničnem varstvu (HTV), kar kot tudi drugi obstoječi predpisi o higieno-tehnični zaščiti in varnosti pri delu.

Že uvodoma moramo opozoriti, da je prav pred kratkim izšel nov republiški zakon o varstvu pri delu, ki prinaša določene novosti, predvsem pa usklaja določila s temeljnimi zakonom o delovnih razmerjih. Iz novega republiškega zakona je še jasneje razbrati dolžnost, da je delovna organizacija dolžna delavca ob prvi in vsaki kasnejši razporeditvi na delovno mesto, pa tudi med samim delom, če se spremene delovne razmere, natančneje seznaniti z delovnim mestom; prav tako pa, da sme razporediti delavca na delovno mesto, na katerem naj dela samostojno in brez strokovnega nadzorstva le, če je poprej ugotovila, da je delavec usposobljen za delo in za uporabo predpisanih varnostnih sredstev in ukrepov, ki se morajo uporabljati pri normalnem delu na tem delovnem mestu. Taka določila so precej deklarativna in je zelo vprašljivo, kako se uporabljajo v praksi. Šele novi republiški zakon prinaša za ta primer jasnejša določila, katera bodo morale delovne organizacije pri izvajanju higieno-tehničnega varstva pri delu upoštevati, sicer bodo, kar tudi odgovorne osebe, kaznovane za prekršek.

Razen »poučevanja« pa je delovna organizacija dolžna tudi urediti proizvodni proces in v tem tudi posamezno delovno mesto, tako da more delavec s potrebnim delovno sposobnostjo, ob normalni pazljivosti delati na njem brez nevarnosti za svoje življenje in zdravje, kar tudi za življenje in zdravje drugih delavcev v svoji okolici in brez nevarnosti za sredstva, ki jih ima posredno ali neposredno v rokah.

Odgovorna oseba pa, ki je opustila dolžnosti, ki jih ji nalagajo pravilniki o HTV zaradi tega, oziroma kot vzročna posledica tega pa je nastala poškodba oziroma

nevarnost za življenje ljudi, ali za premoženje precejšnje vrednosti, je odgovorna tudi kazensko, kajti to opustitvijo je storila eno izmed kaznih dejanj zoper splošno varnost ljudi in premoženja.

Ta kazniva dejanja, čeprav je bilo nesreč na delu precej, so bila vse do pred kratkim silno redka in smo imeli v postopku le nekaj primerov. V zadnjem času pa se je s povečano skrbjo za varnost dela in s tem tudi za delavčevu varnost in ugodje pri delu zelo poostrial individualna odgovornost tistih, ki so zadolženi, da v delovni organizaciji skrbijo za higieno-tehnično varstvo. Ta poostreitev je videti tudi v novem republiškem zakonu o varstvu pri delu, saj je tu močno poudarjena individualna odgovornost tistih, ki so po splošnih aktih delovne organizacije odgovorni za varno delo drugih, ob istočasni predpostavki, da za zasedbo takega delovnega mesta izpolnjujejo precej zahtevne pogoje. Kljub vsemu pa individualne odgovornosti v vsej čistoti in jasnosti ni zaslediti v večini pravilnikov o HTV, pač pa je marsikje opaziti, da to odgovornost kombinirajo s kolektivno, največkrat pa odgovornost formulirajo tako, da je potem, ko pride zadeva pred sodišče, zelo težko oceniti, kdo je odgovorna oseba in kdo naj bo odgovoren za storjeno kaznivo dejanje. Tako se vse težje posledice nesreč pri delu pripisujejo »objektivnim« okoliščinam in odgovornost je kot običajno kolektivna. Toda zavedati se moramo, da kolektivna odgovornost, tako na tem, kakor tudi na drugih področjih, ne more in ne sme biti zgolj surrogat individualne odgovornosti, kajti brez individualne odgovornosti je kolektivna odgovornost lahko samo fasada, ki s svojim demokratičnim videzom največkrat prikriva in opravičuje neodgovorna početja posameznikov, pri katerih imamo splošnih teženj prevladujejo včasih tudi kakšni »drobni« interesi, ki so izven splošnih družbenih interesov.

J. O.

BISTRO OKO JE OPAZILO

Pred nedavnim je cerkniška gostilna »Pri Zgoncu« dobila novo napisno tablo: Gostilna Goričica. Tabla je delo znanega notranjskega obrtnika, ki pa kot kaže še nikoli ni videl lista in pa tudi sadu vinske trte. Oboje je prav neavadne oblike in prav malo spominja na sadež, iz katerega delajo žlahtno kapljico. S. J.

Ob vstopu v cerkniško osnovno šolo zagledaš na levi strani lep napis na zidu, glasi se takole:

SPOMINU
ZA SVOBODO PADLIH
TA DOM UČENJA SMO
ZGRADILI
TEBI MLADA SILA VEČNO
ŽIVA
DA SE V NJEM KALIŠ
'ZROČILI

Misljam, da k tem besedam nismo česa dodati. Mladina, ki raste pred našimi očmi, je daleč od tistih časov, ko so tuji in domači izdajalci trpinčili naše notranjsko ljudstvo, požigali naše domove in odganjali v internacijo naše ljudi. Mladini se godi boljše, kot se je nam. Vendar sodimo, da bi mladim ljudem gornji izrek moral biti svetilnik v njihovem učenju — prvič, svetilnik zato, ker se lahko v svobodi v lepi materinski uči vsega lepega, resničnega in pravičnega, za kar smo bili starejši rodovi prikrajšani, drugič — ker na mladih ljudeh, na mladem rodu sliki naša narodna prihodnost. A ti mladi ljudje se morajo kaliti v može — nosilice lepšega in boljšega življenja. To je res mlada, večnoživa sila, ki bo živila, ko nas starejših več ne bo — toda nam ni vseeno, kako bo ta sila živila — hočemo, da bi sprejela naše sporočilo in se izpopolnjevala v duhu resničnega napredka in pravilnega pogleda na svet.

Nedvomno velja izrek »v znamenju je moč« in prav také nedvomno je resnično človečansko izredno Maksima Gorkega: Človek — kako ponosno to zveni! Vsakdo, kdor tepta ti dve načeli, želi, da bi se ljudje povrnili v srednjevško mračnjaštvo in suženjstvo. Naša lepa notranjska pokrajina in notranjski ljudje — bistro po umu, svobodniki po duhu, kleni ljudje, od trdega dela in boja za obstanek prekaljeni, pa nedvomno zasluzijo, da zaživijo v duhu napredka in da zažive bolje, kot so živel pod fevdalnim bičem. To voljo za napredkom so dokazali v narodnoosvobodilnem boju.

Danes pozabljamo marsikaj, kar je ljudstvo prestalo. Danes, dobrih dvajset let po osvoboditvi, bi morda marsikdo raje zbrisal iz naše zgodovine junashko obdobje narodnoosvobodilnega boja. Opazna so prizadevanja, da bi se trda spoznana ljudstva, ki je zahrepelo po luči znanja in lepšem človeštvo, omajala z neznanstvenimi, srednjeveškimi čarovnimi besedami in pojmi, ki pa za atomsko stoletje, kot naše stoletje radi

imenujemo, ostaja pravljica igra za otroke. In v to pravljico — ki je daleč od naše družbene resničnosti — bi morda nekateri radi povrnili prihodnje robove.

Naša šola, njeni učitelji in mlađi rod, a tudi starši tega rodu, vso so deležni sadov družbenega razvoja in trdih preizkušenj ljudstva. Tega razvoja ni mogoče zanikati niti zbrisati. Znanstveni napredki na področjih fizike, kemije, biologije, spoznavanja narave in družbe ter matematike je neločljiv del naših naporov na področju osnovnega šolstva in izobraževanja ljudstva in naših delovnih ljudi, oblikovanja človečanskih družbenih odnosov, našega obvladovanja sil narave in samoupravljalnih teženj.

Ob vsem tem prizadevanju za napredkom pa se zavedamo dialektike: nič ne gre gladko. Vsaka stopinja naprej se mora spopadati s silami, ki vlečejo nazaj. Namesto dveh korakov napraviš samo korak.

Če bi vse závestne družbene sile skladno delovale v naprednem duhu, bi ne bilo težav. Za pravto skladno delovanje vse naprednih družbenih sil gre. V našem primeru gre za skladno delovanje dveh družbenih dejavnikov: šole in doma. A še posebej gre tudi za skladno delovanje vseake od teh družbenih sil v njenem lastnem okviru. To ni tako preprosto, kot bi kdo misil. Zelo zapleteno je to delovanje. Družba sestoji iz ljudi in ljudje ustvarjajo medsebojne odnose. Od zrelosti teh ljudi so odvisni njihovi odnosi — družbeno življenje na določeni stopnji razvoja jih ustvarja, da so takšni, kakršni so. Prizadevamo si, da bi ti odnosi bili dobri, vsekakor pa nikakor ne moremo reči, da bi ne mogli biti boljši, kajti prav ti odnosi, ali razmerje med šolo in domom, so vsekakor odločilni za doseganje tistih učnih in vzgojnih ciljev, ki jih družba načaja sili in jih šola bolj ali manj uspešno dosegajo.

V vzgojnem delu je prejkone odločilno in vodilno načelo: *ljubezen in odgovornost do dela*. Razvoj proizvajalnih sil, razvoj od najpreprostejšega orodja do najbolj modernega, je ustvarjal proizvodne odnose in družbene sisteme, kajtor vemo, ter jih tudi preverač. Delo je tista sila, ki je izpopolnjevala človeško roko in človeški um, zato so si delovni ljudje sveta postavili geslo: Delo čast in oblast.

V graditvi naše socialistične skupnosti je šoli odmerjena naj-

večja pozornost. O tem priča zakon o osnovni šoli in prizadevanja najvišjih družbenih forumov, da bi predmetnik prilagodili sodobnemu napredku. Samoupravljanje v šoli naj bi utiralo pot k njemu, samoupravljanje kot najbolj demokratska oblika sporazumevanja in sodelovanja. Pri tem sodelovanju se združujejo člani družbene skupnosti — učni delavci in starši v skupnih prizadevanjih za čimboljše doseganje učnih in vzgojnih ciljev mladine na splošno korist družbe in mladine, ki se vzgaja v vsestransko enotno razvito osebnost naše socialistične skupnosti. Vse, kar ovira to sodelovanje, kar ne kaže razumevanja za napredek vzgojne misli, vse, kar vleče nazaj tako v strokovnosti znanja kot v vzgojnem postopku, ne zaslubi črnega imena vzgojnega in učnega delavca.

Preveč žrtev je dalo naše delovno ljudstvo, da je doseglo to, kar naj bi sprijela vase mladina: gojitev znanstvene misli, pravilnega pogleda na svet med našimi delovnimi ljudmi in vsega naprednega, zdravega, resnično kulturnega, vsega tistega, za kar je naše ljudstvo stotletja kravalo in po čemer je hrepenelo in kar je po svojih najboljših kulturnih predstavnikih izražalo: od Primoža Trubarja preko Prešerna, Ivana Cankarja, Srečka Kosovelja in Prežihovega Voranca in pa številnih drugih naprednih možeh, od naših najpreprostejših borcev delavev in kmetov v narodnoosvobodilnih borbi do mladine in odraslih na številnih delovščih naše domovine. Zaigrali bi to kulturno dedičino, če se ne bi pravočasno spoprijeli z nesodobnimi pojmovanji, nepravilnostmi, lastnimi napakami, ovirami in storili vse za mladino — in ji omogočili pot do resničnih vrelcev duhovne in telesne kulture. Pri tem je neogibno, da se v skladno delovanje združita obe odločajoči vzgojni sili: šola in starši. Mislimo, da ju združuje enotna misel: sreča mladih rodb. Pot do nje pa vodi, kar dokazuje izkušnja, ne samo z učenjem, marveč z resnično ljudneznijo do mladega rodu, z resnično kulturno vzgojo čuta odgovornosti do dela, z vzgajanjem spoštovanja do vsega, kar je ustvarilo in ustvarja naše delovno ljudstvo in je njegova duhovna vsebina: naša beseda in njene duhovne stvaritve na področju znanstvene in družbene misli.

Stanko Janež

Priprave za novo šolsko leto

Razni glasovi, da je star predmetnik preobložen s snovjo, so rodiли novega, ki pa ni nov v pravem smislu besede, namreč prilagojen dojemljivosti učencev raznih stopenj. Strokovnjaki so ga popravili, nebistveno črtali, nekatere predmetne odvzeli nekaj ur, dodali pa jih drugim, pomembnejšim, ki so jih imeli doslej premalo. Tako je dodana po ena ura slovenščini in matematiki ter fiziki, skrčen je pouk gospodinjstva, ki odpade v šestem razredu, v sedmem in osmem bo še po eno ura. sicer pa se uvajata za šolo obvezni dve urki fakultativnega pouka gospodinjstva za učence in učenke, ki se žele izpopolniti v tem predmetu. Srbohrvaščina bo samo v šestem razredu 2 ur in v sedmem 1 ur.

Učitelji so bili ob koncu leta seznanjeni s spremembami v predmetniku in navodilih, zato bodo imeli med počitnicami dosti dela s pripravljanjem novih nadrobnih učnih načrtov. Dodane ure predmetom bodo namenjene predvsem ponavljanju in utrjevanju predelane snovi, ne pa poglabljaju ali razširjanju.

V prihodnjem šolskem letu je predvidenih na cerkniški osnovni šoli sedem oddelkov razrednega

pouka in deset oddelkov predmetnega, na begunški podružnični šoli pa pet oddelkov razrednega pouka. Skupno bo torej 22 oddelki.

Na cerkniški osnovni šoli se je v prvi razred vpisalo nad 50 učencev, tako da bosta potrebna dva prva oddelka, na begunški podružnični šoli eden. Učenci četrtega razreda begunške podružnične šole bodo prihodnje leto obiskovali peti razred na centralni cerkniški šoli. Kakor lani, bo tudi letos preskrbljen za prevoz vozačev iz oddaljenih krajev v šolo Saponimi avtobusi.

Cerkniški blagovnici z učili in zvezki ter šolskimi potrebščinami svetujemo, naj se pravočasno oskrbi z vsem potrebnim in kvalitetnim blagom za šolske potrebe, tako z učbeniki za vse razrede, kakor tudi z dobrimi zvezki za pisanje šolskih nalog, risalnimi listi, svinčniki, barvicami in zavojnim papirjem, ki ga dostikrat zmanjka.

Redni pouk v novem šolskem letu se bo začel v ponedeljek, 5. septembra, ob 8. uri zjutraj za višje razrede na centralni šoli Cerknica in podružnični šoli Begunje, za nižje razrede v Cerknici pa ob 13.30 uri.

s. j.

Te dni je Krajevna skupnost Loška dolina predala v upravljanje podjetju »Istra benz« Koper novo bencinsko črpalko v Starem trgu pri Ložu. Gradnja bencinske črpalke je zahtevala velika finančna sredstva, katera so prispevale delovne organizacije v Loški dolini, Krajevna skupnost, Občinska skupščina Cerknica, podjetje Istra-benz in lastniki motornih vozil z samopriskrpkami. — Nova bencinska črpalka je velika predobitev za občane Loške doline, saj jim ne bo potrebno več hoditi po gorivo v oddaljeni Rakek ali Postojno, zelo dobrodošla pa bo tudi tranzitnim potnikom

Predstavljamo vam športnike

Med nami živi človek, ki je vse svoje dosedanje življenje posvetil vzgoji mladine, tako kot poklicni pedagog in kot vneti športni delavec. Redki so taki ljudje, ki bi se s tako voljo in požrtvovalnostjo borili za razvoj telesne kulture in tako vneti privabljalji mladino v telovadnico in na sportna igrišča.

Obiskal sem TVD Partizan Novi vas in v naslednjih vrsticah vam predstavljam njegovega dolegotnega predsednika oz. načelnika Franca Čebohina, ravnatelja osnovne šole v Novi vasi.

Vi niste pristen Notranjec, kaj ne?

Ne. Sem Ljubljjančan, toda lahko rečem, da sem postal v tolikih letih, kar živim na tem področju, že naturaliziran Notranjec.

Kaj vas je zaneslo na naš konec?

Leta 1930 sem dobil službeno mesto na Rakeku in to predvsem zaradi tega, da bi treniral tedanjega nogometnega kluba JAVORNIK. Ker pa ravno v tistem času organizacija kluba ni bila najboljša, s treningom ni bilo nič in tako sem se preselil v Stari trg.

V Ljubljani ste se ukvarjali največ z nogometom. Ali mi lahko poveste za kateri klub ste igrali in kakšne so bile takrat razmere v nogometu?

Nastopal sem za nogometni klub PRIMORJE, ki je bil član jugoslovenske lige. V njem smo igrali sami Ljubljjančani. Bili smo čisti amaterji, ker smo, takoreč, živelji za nogomet. Edino, kar smo dobili od kluba, so bile malice po vsakem treningu in pa na koncu sezone nagrade najboljšim, najbolj discipliniranim in najbolj požrtvovalnim.

V šoli pa so nas nogometnaši dobesedno preganjali, kar je v veliki meri vplivalo na naš učni uspeh.

Kako ste se kot vrhunski športnik znašli na deželi?

V starem trgu sem začel delati pri tedanji telesno-vzgiznji organizaciji »Sokol«, ustanovili smo smučarski klub »Snežnik« in leta 1932 smo organizirali prve smučarske tekme na tem področju. Zanimivo je, da so tekmovali tudi člani, stari do petdeset let. Imeli smo tudi svoj nogometni klub, prirejali smo telovadne nastope; skratka športno življenje je bilo zelo razgibano.

V kakšnih težavah ste se znašli, ko ste začeli z delom v Novi vasi?

V Novo vas sem bil premeščen po osvoboditvi. Tu ni bilo primernega prostora za delo telesno-vzgizne organizacije. Začeli smo s smučarskimi tečaji in tekmovanji. Potrebovali pa smo denarno in materialno pomoč, ki pa jo nismo mogli dobiti, ker nismo delovali v okviru društva. Zato smo ustanovili TVD Partizan in pri tem nam je veliko pomagala Okrajna zveza za telesno kulturo Postojna.

Slišati je, da imate največ zaslug, da je zrasel dom »Partizan« v Novi vasi, poleg tega pa tudi, da je dom prevelik za potrebe Nove vasi in okolice. Kakšno je vaše mnenje?

Za gradnjo doma je bil ustanovljen gradbeni odbor, kateremu gre največ zaslug, da je bil dom zgrajen. Glede razsežnosti pa je takole. Republiška zveza »Partizan« je priskrbelna vse načrte za gradnjo in se obenem obvezala, da bo prispevala del sredstev, pod pogojem, da bo dom zgrajen po predloženih načrtih. Sicer pa dom ne bi bil nič prevelik, če bi ga uporabljali tako kot je bilo predvideno. Poleg redne vadbe domačega »Partizana« naj bi imeli v Novi vasi razne seminare in treninge tudi športniki bivšega okraja Postojna, ki je prispeval prvih deset milijonov za gradnjo in tudi republiška zveza »Partizan« je imela to v načrtu. Povem naj še to, da je občina Nova vas-Blok prispevala ves les za gradnjo, svet za prosveto in kulturo občine Cerknica pa je priskrbel zadnje

tri milijone dinarjev, ki so bili še potrebni, da je bil dom dozidan.

Vaše društvo je opravičilo svoj obstoj, ko je dobilo svoj dom. Toda zakaj je nekaj let nazaj nastalo mrtvilo?

Res smo bili takrat na višku svoje dejavnosti in uspehov. Tekmovali smo v Ljubljani, Kopru in gostovali s telovadnimi nastopami. Smučanje se je razmahnilo in naša mladinska ekipa je bila prvak Partizana Slovenije v smučarskih tekih. Potem pa je prišlo do združitve kulturno-prosvet-

Franc Čebohin

nega društva s »Partizanom« in vsak je začel vleči na svojo stran, prišlo je do neslaginja in tako so najbolj vneti športni delavci prenehali z delom in društvo je zcelo razpadati.

Blok se zibelka smučanja. Kako si razlagate pojav, da mladina nima smuči, kar je vzrok, da je smučanje na Blokah skoraj zamrlo.

Zato je več vzrokov. Smučarska oprema je zelo draga in si jo lahko le redkokateri nabavijo, TVD Partizan pa za to nima sredstev. Veliko pa k temu priporomore tudi zastarela miselnost staršev, češ, zakaj bi izdajali denar za takšne neumnosti.

Kaj mislite o stanju telesne kulture pri nas?

Nujno bi bilo pri mladini vzbudit več zanimanja za tovrstno udejstvovanje. Zavedati se je treba tega, da gre mladina za tistim, ki ji nudi boljšo in koristnejšo zabavo in mladinci naj bi ob omedjkih razpravljal o tem, kako so tekmovali, ne pa, kako je bil prejšnji večer kakšen pisan. Imaimo pred očmi to, da je zdrava mladina ogromna rezerva naše socialistične družbe, kajti le zdravi ljudje bodo sposobni premagovati delovne napore, ki so iz dneva v dan večji.

Peter Kovša

Nogometni turnir na Vrhni

V počastitev Dneva borca je NK »Usnjari« iz Vrhni organiziral nogometni turnir, katerega sta se udeležili, mimo domačinov, še ekipe JNA iz Vrhni ter NK Rakek.

V prvi tekmi sta se pomerili moštvi Usnjarija in Rakeka in igrali neodločeno 2:2. Rezultat ni realen, ker je pristranski sodnik priznal zadetek Usnjaru, ki je bil dosežen z roko.

Druga tekmo med JNA Vrhni in Usnjarijem se je končala z zmago prvih z rezultatom 3:1, ob tem pa odlični igralci ekipe JNA niso izkoristili niti polovico priložnosti, ki so jih imeli.

Dvoboje med NK Rakekom in JNA, pa se je končal zelo neprizakovano, kar je tudi pokvarilo uspeh turnirja.

V Žilcah so se na turistično sezono dobro pripravili: Najbolj mikavno: Dnevna oskrba samo 2000 S din

oskrbe je samo 2000 starih dinarjev na dan.

Poceni dopust kajne? In da bi vedeli, kako je hrana dobra, pa gorski zrak! Vse bi lahko primerjali s Pokljuko. In za te kraje se že zanimajo turisti. Kot je povedal Mihael Mišić, se mnoga podjetja, tudi z Reke, zanimajo za letovanje svojih delavcev v Žilcah. A ne samo to. V Žilcah in okoli vasice je mnogo prečudovitih kotičkov za gradnjo zasebnih vikendov. Predsednik občinske turistične zveze pravi:

»Domačini v Žilcah prav želijo, da bi si kdo zgradil vikend v okolici. Sami bi mu pomagali graditi. Seveda, zdaj so to šele začetki...«

Toda, kot smo kasneje zvedeli, je med Ljubljanci in tudi med drugimi že mnogo zanimanja za gradnjo vikendov. Prepričani smo, že se bomo na tej planoti oglasili čez leto ali dve, da jih bo tu že mnogo.

»Poglejte na tisti hrib, tam si že nek inženir iz Ljubljane gradi vikend... takih pa si želimo še več,« so mi rekli v gostilni pri Bavdku.

Pa pustimo zdaj gradnjo vikend hišic.

Rakek bo dobil na prostoru, kjer je stalo bivše Nanosovo skladisje novo pekarno. Ta je bila že več kot potrebna, saj so Rakovčani morali doslej voziti kruh iz Cerknice ali drugih krajev.

Foto: M. Z.

Drobne novice

MEDNARODNI TABOR V ŠKOCJANU

RAKOV ŠKOCJAN DO SEPTEMBRA ZASEDEN

Društvo za raziskovanje jam Slovenije prireja taborjenje za jamarje iz vsega sveta, in sicer v avgustu. Do sedaj se je prijavilo nekaj delegacij, pričakujejo pa še nekaj prijav. V enem mesecu, toliko časa bodo taborili, bodo domači jamarji seznanili tujce z znamenitostmi našega kraja, predvsem podzemlja med Škocjanom in Cerkniškim jezerom.

Vse kaže, da bo Škocjan v boči zbirališče jamarjev celega sveta, saj smo mu le-ti ob IV. svetovnem speleološkem kongresu dali naziv »Jamarški vrtec«.

NOVA TRGOVINA IN GOSTILNA V ŽEROVNICI

Trgovsko-gostinsko podjetje »Škocjan« Rakek je pred kratkim odprlo v Žerovnici trgovino in gostinski obrat. Zopet nova pridobitev za domačine in turiste, ki jo podarja kolektiv »Škocjan« Rakek.

AVTOBUSNA POSTAJA V CERKNICI — KDAJ BO?

Pred nekaj dnevi so predstavniki podjetja SAP-Turist iz Ljubljane v pogovoru s predsednikom skupščine občine Cerknica tovarišem Kavčičem in predstavniki Turistične zveze zagotovili, da bo avtobusna postaja v Cerknici 1. maja naslednje leto dograjena. Z gradnjo bodo začeli septembra tega leta. V tej zelo lepo planirani stavbi bodo prostori za čakalnico, bife, turistični urad, prodaja tovarka ter SAP-poslovalnica. To bo bilo okoli 60.000.000 S. din.

SE ENA SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA

Grahovo je dobilo samopostrežno trgovino, ki jo je zgradil kolektiv podjetja Škocjan Rakek. To je šesta samopostrežna trgovina tega kolektiva in sedma v naši občini.

Smeh in zanimivosti z vseh strani

PRVA ZAGORSKA ŠALA

Nekoč, še v Belovem času, so obsodili na smrt nekega čevljarja, ker je ubil ženo. Vislice so bile pripravljene, tik pred izvršitvijo sodbe pa pride k sodniku delegacija in vodja delegacije tako zaprosi sodnika za pomilostitev:

»Gospod sudec, v Krapini je samo en čevljar. Če nam tega obesiti, kdo nam bo potem popravljaj čevlje?«

Sodnik se je zamislil. »Pravica je pravica. Koga pa bomo potem obesili?«

»Ja, če je tako, potem pa obesimo enega krojača, saj imamo v mestu dva!«, je odvrnil najstarejši v delegaciji.

TUDI ON NE BI VEDEL
Tudi ta šala ima večstoletno tradicijo. K sodniku je prišla nošča žena, da bi ta ugotovil očetovstvo otroku.

»Ali veš, kdo je oče?«, vpraša sodnik.

»Bogme, ne vem!«

»Kako to, da ne veš?«

»Ja, gospodon sudec, če bi na primer vi pojedli skledo fižola, ali bi potem vedeli, zaradi katerega zrna ste spustili veter?«

KMET IN RIBA

Neki kmet je vlovil čudno ribo. Ko jo je hotel spraviti v torbo, je spregovorila:

»Vem, da si reven. Če me vržeš nazaj v vodo, ti izpolnim tri želje.« Kmet jo je že zaradi str-

SPREMENJAVA IMENA

Prišel je k advokatu Ivec Smrdljivec in rekel:

»Čujte, jaz bi si dal spremeniti ime.«

»Dobro, kako pa se pišeš?«

»Ivec Smrdljivec, prosim lepo.«

»Res nerodno ime. Kako pa bi se hotel pisati?«

»Prosim lepo, hotel bi se pisati Jurek Smrdljivec!«

KO NI BIL POSTEN

Bara se je peljala z vlakom iz Zagreba, kjer je prodala za dve košari masla in smetane (»putra i vrhnja«) in je, kot vse druge, spravila, debelo denarnico za nedrček. K njej je prisdel mlad fant in kmalu sta bila v prijetnem pogovoru. Skupaj sta izstopila in se poslovila. Fant je izginil in Bara si je popravila nedrček in, glej, za njim ni bilo več de-narnice. Vik in krik in ljudje so ujeli lopova.

Pozneje, na sodišču, je sodnik vprašal Baro:

»Dobro, Bara, kaj nisi opazila, ko je obtoženec segel z roko v tvoja nedra?«

»Sem, sem, gospodon sudec, a kaj, ko sem mislila, da ima poštene namere!«

NA SLABEM GLASU

Štefek je bil znan zaradi svojih dolgih prstov. Nekoč je peljal na sejem par volov. Med potjo je srečal Jožeka in ga vprašal:

»Kaj misliš, koliko bom dobil za ta vola?«

»Mislim, Štefek, da boš dobil vsaj tri leta,« je menil Jožek.

NE BUŠ TI MENE

Zagorci radi politizirajo. To šalo so pred vojno pripovedovali po celi Jugoslaviji.

Ko so se možje sestali nekega dne 1939. leta v gostilni in začeli politizirati, je Jurek ugotovil:

»V vradi so bedaki!«

Na nesrečo je prav tedaj vstopil v gostilno žandar in slišal Jurekovo izjavo. Tako ga je aretriral, Jurek pa se je začel zagovarjati. Nič ni pomagalo, zato je Jurek vrgel zadnji adut:

»Gospone žandar, jaz vendar nisem mislil na našo vladu, ampak na tisto tam... turško!«

Žandar se je počohal za ušesi, potem pa odločno odvrnil:

»Nič ne laži, vem jaz v kateri vradi so bedaki!« in je odpeljal Jureka.

POJASNILO IN POL

Za konec še nekaj novejših zagorskih vicev. Ta je star že nekaj let in še vedno aktualen.

Ivec se je vrnil iz vojske, točneje iz mornarice. Po vasi se je hvalil z doživetji na podmornici in vsa vas je začela govoriti o podmornici. In zato je vprašala Ivecova mama, kaj je to podmornica. Ivec je premišljeval, potem pa vprašal mamo:

»Ali ti veš, kaj je ,singerca' (šivalni stroj)?«

»Vem, Ivec, kak' tega ne bi vedla!«

»Vidiš, podmornica pa je nekaj čisto drugega!«

SINOVI ŠTUDIRAJO

Mnogo je anekdot o Zagorcih, ki imajo sinove v šolah v Zagrebu. Sinovi študirajo in študirajo, oče pa mora pošiljati denar. Tudi Mika je bil žrtev svojega sina Janka. Ta je že sedmo leto študiral in sedje so vprašali Miku:

»Mika, kaj še tvoj sin vedno študira v Zagrebu?«

»Ne, on v Zagrebu hodi v šolo, jaz pa študiram kaj bo iz tega!«

DVAKRAT »NAJBOLJ«

Zagorske pregovore smo že omenili. Za konec naj objavimo to definicijo Zagorci:

»Zagorci najbolj preklinjajo davke, najbolj pa se bojijo peronospore!«

Obveščevalec

KINO »RAKEK«

Spored za mesec avgust
6.—7. 8. Amer. film »BELE SENCE«; 13.—14. 8. Jug. film »SOLUNSKI ATENTATORJI«; 20. do 21. 8. Ang. film »NIKOLI NE PUSTI«; 27.—28. 8. Ang. film »OBOROŽENI ROP«.

Predstave so vsako soboto ob 19.30 uri in v nedeljo ob 17. uri.

KINO DOM JLA — V. BLOKE

Spored za mesec avgust
3. 8. nemško jugoslovanski film SKRIVNOSTI ORIENTA II. del;

7. 8. italijansko ameriški CS film PET OSTRŽENIH ŽENSK; 10. 8. francoski CS film LJUBEZEN PRI DVAJSETIH; 14. 8. ameriški barvni CS film RAZKOŠJE V TRAVI; 17. 8. domači film SKOPIJE 63; 21. 8. ameriški film ANA KARENINA; 24. 8. angleški film BIL JE SEDEM; 28. 8. ameriški barvni CS film TOPOVA IZ NAVARONA; 31. 8. amer. barvni CS film ZAKONSKI VRTILJAK.

Kinopredstave ob nedeljah ob 16. in 19.30 uri, v sredo ob 20. uri.

KINO »CERKNICA«

Spored za mesec avgust

4. 8. Ital. film »TOVARIŠI«; 6. 8. Sov. film »BELA KARAVANA«; 7. 8. Fran. film »POCITEK BOJEVNIKA«; 11. 8. Ital. film »UČITELJ IZ VDŽOVANJA«; 13. 8. Amer. film »ZAJTRK PRI TIFANIJU«; 14. 8. Amer. film »PTIČI«; 18. 8. Fran. film »NOCO ALI NIKOLI«; 20. 8. Ital. film »GEPARD«; 21. 8. Amer. film »HATARI«; 25. 8. Jug. film »SVITANJE«; 27. 8. Sov. film »ARMED COLIBRI«; 28. 8. Ital. film »NORMANI«.

Predstave so vsak četrtek in vsako soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 16. in 20. uri.

JUGOSLOVANSKA KINOTEKA GOSTUJE V KINU »CERKNICA« Z NASLEDNJIMI FILMI

7. do 8. 8. Angl. film »NOTREDAMSKI ZVONAR« (stara verzija); 14. do 15. 8. Amer. film »URAGAN«; 21. do 22. 8. Amer. film »SUŽENJ Z ZLATIMI ROKAMI«; 28. do 29. 8. Nem. film »OPORO-KA DR. MABUZIJA«.

Predstave so v nedeljo ob 10. uri in v ponedeljek ob 20. uri.

BORCEM NOTRANSKEGA ODREDA

Iniciativni odbor bocev Notranskega odreda prosi vse borce tega odreda, da pošljajo svoje naslove na občinski odbor ZZB NOV Cerknica.

Iniciativni odbor borcev Notranskega odreda

Izhaja mesečno — Izdaja Občinski odbor SZDL Cerknica — Urejuju uredniški odbor: Slavko Berglez, Danilo Mlinar, Janez Logar, Mihail Mišič, Srečo Lončar, Janez Obreza, Milan Strle, Peter Kovša, Slavko Tornič, Štefan Bogovčič, ing. Božidar Rajčevič, Slave Kočevar, Stanko Janež, Srečo Krasovec, Milan Govekar in Milan Živkovič — Glavni in odgovorni urednik: Danimir Mazi — Tehnični urednik: Danilo Domajnko (Delavska enotnost) — Naslov uredništva in uprave: »Glas Notranske«, Obč. odbor SZDL Cerknica — Žiro račun: NB Rakek, 5051-678-103 — Letna naročnina je 6 N. Din (600 starih dinarjev), posamezni izvod 50 par (50 S. din) — Za tujino 1 USA \$ — Tiska tiskarna Učnih delavnic Zavoda za slušno in govorno prizadete v Ljubljani

Danes prvič: smeh in zanimivosti z vseh strani

Naša nova rubrika sploh ni originalna, toda povedati moramo, zakaj smo se tudi mi odločili zanjo. Precej bralcev nam je predlagalo, da bi tudi v Glasu Notranske rezervirali prostor za literarni podlistek, da bi objavili v nekaj nadaljevanjih kako domačo novo, potopis ali humoresko. Idejo je urendiški odbor sprejel in jo bo skušal urenčiti. Danes samo opozarjam bralce na prihodnjo številko — tedaj pride presenečenje ... Pričeli bomo objavljati podlistek. Kaj in kdo ga je napisal, tega vam ne moremo že danes izdati. Vsekakor pa bo podlistek posebno ljubljeno branje pozimi. Kaj pa v teh mesecih? V številnih pismih nam predlagate, naj objavljamo humor, bralca P. C. si želi veste iz filma, bralec S. K. pa predlagá rubriko, podobno Tovariševim »Trem hišnim vogalom«, v kateri bi objavljali recepte in modne nasvete, zdravniški kotiček in navodila motoriziranim — skratka vse. Toda, če bi želeli vse to urenčiti, bi morali povečati obseg lista. Vsi pa veste, dragi bralci, da bi to pomenilo še večje stroške, kako pa je z našimi sredstvi, pa naj ne tožimo še na tem mestu. Menimo pa le, da se bo v teh vročih dneh prileglo vsem bralcem malo humorja in da bodo vsi radi prebrali tudi zanimivost od drugod.

Tokrat smo zbrali nekaj šal iz Hrvaškega Zagorja, vmes pa objavljamo še vest iz športnega in filmskega sveta.

Prvo nadaljevanje

Sodnik je obsodil krojača. Krovnik mu je že hotel natakniti zanko, ko so iz občinstva prišli protesti. »Ne ga obesiti, ta krojač je Kranjec, mi pa smo postavili vislice za nas in naše otroke, ne pa za Kranje...«

»Kaj pa drugi krojač?«, je vprašal sodnik, »ali je ta Krapinčan?«

»Je, je, so odgovorili gledeči — in potem so obesili domačina.

Drugo nadaljevanje

Najprej obsojeni čevljar pa je bil užaljen in hudo jezen na sodnika. Od takrat mu ni več hotel popravljati čevljev in tako je nastal znan zagorski pregor: IMA RAZTRGANE CEVLJE KOT KRAPINSKI SODNIK!

Nogometno prvenstvo sveta je končano. Ceprav so mnogi zvesti sedeli ob TV sprejemnikih in se morda pošteno nasitali nogometom, naj vendar tudi zabeležimo dogodek, ki se je pripetil na samem začetku prvenstva: Martin Becker, 33, delavec iz Offenbacha je sedel pred televizor, da bi si ogledal prenos tekme ZRN: Švica s SP v nogometu. Tuk pred začetkom tekme pa se je njegov televizor pokvaril. Razsrejen je začel Becker tolči po aparatu s steklenico, nato ga je vrgel na tla in hrcal vanj, dokler ga ni razčlenila na kose stekla, plastične mase in lesa. Pozneje se je skušal pomiriti pa je začel kartati z ženo. Sredi partie se je nenadoma dvignil, odšel v kopalnico in se obesil.

PRAVDARSKI STRASTI
Zagorci se radi pravdajo. Pravica, pa kaj bu, bu. Pri tem se seveda najbolj okoriščajo advokati.
Star in ugleden krapinski advokat je odšel v pokoj in njegovo delo je prevzel njegov sin. Ko se je prvič vrnil s sodišča, kjer je sam zastopal tožnika, je ponosno povedal očetu:
»Končal sem tisto pravdo, ki je ti nisi mogel končati v tridesetih letih!«

»Oh, dragi sin, nisi ti za advokata. Ne veš, da sem samo s to pravdo šolal tebe in tvoje brate, zlastno odvrne oče.«

Lado Milavec

Davno, kako davno je že to bilo, poletje je že proti kraju šlo — na Slivnici napravljal sem drva in noč kar prehitro je prišla. Sklenil sem kar tam prespati in zjutraj se domov podati. Zleknil sem se tja pod staro deblo iz steklenice še potegnil, da me ne bi zeblo. Ravno opolnoči se naglo prebudim in od strahu velikega ves odrevenim — slika, ki sem jo videl tedaj pred očmi mi hodi še sedaj. Tam na kraju moje hoste ... oh, pa saj verjeli mi ne boste! Strašen smeh je trgal noč — grom pričel je kazati svojo moč; toda na dež nič kazalo, pa tudi luno se je videt' dal. Gledam kako ognji visoko gore in okoli grde ženske se pode — nekakšen čuden so ples plesale in z rokami na me kazale. Srh je po meni gori šel in v trenutku sem ves otrdel.

Pripovedka starega drvarja

Hip nato je nekaj završalo in čudno bitje je na zemljo padlo. V svitu ognja sem videl kaj je bilo staro ženšče je prijahlalo metljo. Sele tedaj sem spomnil se, da to so strašne coprnice. Tako so mi živci popustili in nogi večjo hitrost sta dobili. Ko sem hitel skozi goščavo, zaslišal sem šum nad glavo, na veliki metli baba je sedela in prašička v rokah je imela. Tisti strašni, grozni smeje je spet preplavil breg — in tuljenje vetrar, šum toče. Jok otrok, glas vode deroče, nukanje živine in slepeči bliški — o groza, obstal sem pri smrekni nizki. Slednjič sem opazil le, da bodo drugam odšle. Metle so urno obrnile se proti vrhu napotile. Zaželet sem, da bi že dan prišel — steklenico spet sem v roke vzel.

